

Hos os er der altid gang i den

Familie. Britta Nissen fra Flensborg er konditor. Men det er kun et bijob, siger hun, for hendes rigtige job er »familiemanager«. Med fire børn er det en daglig udfordring at kombinere familie og arbejde med hinanden.

BLANDT NABOER - UNTER NACHBARN

FLENSBORG. »Ich führe ein sehr erfolgreiches, kleines Familienunternehmen« (jeg leder en succesrig, lille familievirksomhed). Denne sætning fra en forbundsdekkende transmitteret reklamespot blev kult over nat.

For Britta Nissen fra Flensborg-bydelen Weiche (Sporskifte) er sætningen nærmest et livsmotto.

Konditoren har fire døtre, to egne og to i pleje, i alderen to, fire, 11 og 14 år.

Dertil kommer ægtemand Frank og Berna Sennen-hunden Kenai.

Gennemorganiseret

- Vi er en lille, lykkelig familie, som er perfekt gennemorganiseret. Ellers ville der være kaos her hos os, smiler konditoren.

Britta Nissen står op klokken to hver nat, om fredagen endda allerede klokken 24. Mens ægtefællen, børnene og hunden stadig sover, tager den firedobbelte mor allerede hul på det huslige arbejde.

- Min morgen begynder med en tur ned i kælderen, hvor jeg tænder for vaskemaskinen. Så gør jeg mig selv klar og kører på arbejde, fortæller hun.

Far agerer mor

»Papa« Frank Nissens vækkeur ringer først fire timer senere. Nu overtager han husarbejdet - vækker børnene, laver morgenmad, smører madpakker.

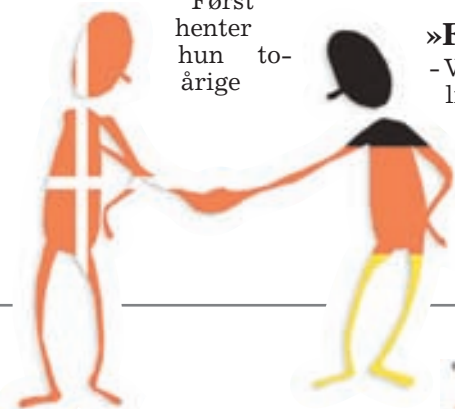
- Frank har et velfungerende system, og han støtter mig, hvor han kan. Selv når jeg har ferie kræver børnene, at far ordner det hele. Jeg ville blot stå i vejen og ødelægge hele hans system, siger Britta Nissen stolt.

Når alle børn er forsynet og taget i skole, kører Frank Nissen også på arbejde.

Han driver et fitnesscenter i Flensborg, så han er ude af huset det meste af dagen.

Britta Nissen har fyraften ved 12-tiden, og så er hun »familiemanager«.

Først henter hun to-årige

Familien Nissen fra Flensborg: »Vi er perfekt gennemorganiseret«.

(Foto: Karin Riggelsen)

Selv når jeg har ferie, kræver børnene, at far ordner det hele. Jeg ville blot stå i vejen og ødelægge hele hans system.

Britta Nissen

plejedatter Jaqueline fra børnehaven.

»Forsøgsbarn«

- Vi var heldige. Da vi fik Jaqueline, var der endnu ikke pladser til børn under tre år i børnehaven. Men ledelsen erklærede sig villig til, at Jaqueline måtte være en slags »forsøgsbarn«. Hun fik en barneseng, hvor hun kunne

hvile sig, og personalet overtog ligeledes arbejdet med at skifte bleer, give mad og så videre. Det gik så godt, at derefter sommeren i fjor blev etableret en fast institution for børn under tre år, fortæller Britta Nissen.

Efter Jaqueline bliver også hendes fire-årige søster hentet fra børnehaven.

- Herefter følger det sædvanlige program: Indkøb, lave mad,

hænge vasketøj op, stryge, og om sommeren skal haven også ordnes, siger konditoren.

Fyraften? Næppe!

Senest klokken 14 kommer de to største døtre, Joe-Dana på 14 år og Kimsay på 11 år hjem. Der tilbydes ikke pasning om eftermiddagen på deres skole.

- Efter maden skal de læse lektier. Dem kontrollerer jeg bagefter, og så kører jeg børnene til idræt eller til deres venner. Nogle gange kommer vennerne også på besøg hos os. Ud over alt skal jeg selvfølgelig også tage mig af hunden, siger »familiemanageren«.

Og så? Fyraften? Næppe!
- Inden børnene går i seng, finder jeg nyt tøj frem til dem til næste dag. Så lytter vi til kasset-

Børnepasning i Tyskland

• Hvert syvende barn under tre år i Tyskland har en pasningsplads.

• Den 15. marts 2006 blev i alt ca. 286.000 børn under tre år passet i en institution eller af en dagplejemor. Det svarer til en kvote på 13,6 procent.

• I begyndelsen af 2006 var pasningskvoten i Tyskland blandt børn mellem tre og seks år på 86,9 procent.

• Kvoten svinger meget fra øst til vest. Mens pasningskvoten i nogle regioner i Vesttyskland var under 80 procent, var der ikke en eneste region i Østtyskland, der kom under de 80 procent.

• Den 15. marts blev i alt ca. tre millioner børn under 14 år passet i institutioner eller af dagplejemødre.

• Langt den største del (98 procent) af de børn, der havde en pasningsplads den 15. marts 2006, blev passet i en institution. Blot to procent (ca. 60.000) af børnene blev passet af en af de på det tidspunkt 30.427 registrerede dagplejemødre.

• Ca. 70 procent af de otte- til ni-årige børn i Tyskland går i skole om formiddagen.

• 22 procent af de otte- til ni-årige børn i Tyskland går på en heldagsskole.

• Otte procent af de otte- til ni-årige børn i Tyskland bliver passet efter skoletid.

Elterngeld og Erziehungsgeld

• Det såkaldte »Elterngeld« (EG) trådte i kraft den 1. januar 2007 og afløste samtidig det tidligere Bundeserziehungsgeld.

Elterngeld udbetales til den forælder, der vælger at gå på orlov, og svarer til 67 procent af den gennemsnitlige nettoindkomst. Der udbetales dog mindst 300 euro og maks 1800 euro om måneden i op til 12 måneder. Skiftes forældrene til at gå på orlov, kan de modtage Elterngeld i op til 14 måneder.

• Det såkaldte Erziehungsgeld (EZG) er en indkomstafhængig statsstøtte til familier med en nettoindkomst under 30.000 euro om året. Erziehungsgeld kan være op til 300 euro om måneden og udbetales i maks to år.

tebånd, eller jeg læser en historie for dem. Når alle børn sover, ordner jeg som regel de store indkøb. Tja, og senest klokken halv ni går jeg også i seng. Sådan plejer min hverdag at se ud, siger hun.

Kun onsdagen byder på forandring for Britta Nissen:

- Da har jeg fri, kan sove ud og har lidt mere tid til mig selv.

Claudia Knauer

»Unter Nachbarn - blandt naboer« er et fælles projekt i:

Projektet støttes af:

Christina Hartmann og Ulrik Bach-Andersen nyder tiden sammen med deres børn, Noah og William.

(Foto: Karin Riggelsen)

Børnene har første prioritet

Familie. Begge forældre arbejder, børnene passes i institutioner. Nogle gange har mor og far dårlig samvittighed. Men de er sikre på, at børnene har det godt, og det samme gælder familielivet.

AABENRAA. Christina Hartmann (32) og Ulrik Bach-Andersen (31) har en lang dag. Klokkeren 5.30 ringer vækkeuret, og så er der ellers drøn på. Noah på to et halvt år og

William på fem år skal gøres klar. Klokkeren 7.15 forlader familien deres hus højt oppe i Aabenraa med en dejlig udsigt over by og fjord.

Første station er den tyske børnehaven Jürgensgaard.

- William går gerne i børnehaven, er faderen, Ulrik, sikker på.

Hvilket junior da også straks bekræfter:

- Det går rigtig godt i børnehaven, understreger han uopfordret, før han går i gang med at dele plasticpizza ud til omverdenen.

Imens lader hans lillebror, Noah, en plyskanin

hoppe hen over bordet og driller sin far.

Institutionsbørn

Klokkeren 7.30 skal Noah i vuggestuen.

- Vi har rigtige institutionsbørn, smiler Ulrik Bach-Andersen.

Og hans hustru tilføjer:

- Vi er virkelig heldige. Vore børn går gerne i vuggestue og børnehaven, og de er sjældent syge. Hvis det så alligevel sker, kan jeg få fri den første dag. Ellers kan Ulriks far også springe ind, plus at vi har mulighed for at arbejde hjemmefra, siger hun.

Når begge børn er afleveret, går turen til Padborg, nærmere til Dangaard Telecom, hvor Christina Hartmann arbejder i bogholderiet, mens Ulrik er

beskæftiget i firmaets indkøbsafdeling.

Christina har tidligere fyraften end Ulrik og henter børnene klokken 16.30.

- Nogle gange får man dårlig samvittighed, om man måske burde hente børnene tidligere, indrømmer ægteparret.

- Men det er nu engang, som det er, siger Ulrik.

- Desuden er netop de tidlige morgen- og de sene eftermiddagstimer en rolig tid i institutionerne, som børnene nyder, tilføjer han.

Den tætte kontakt til den lille børnehaven og informationstavler i vuggestuen betyder, at forældrene lø-

BLANDT NABOER - UNTER NACHBARN

Fakta

- Af Danmarks ca. 5,4 millioner indbyggere er 453.000 børn mellem nul og seks år.

- Der eksisterer pasningsmuligheder til ca. 87 procent af de nul- til ti-årige.

- Med en fødselskvote på 1,8 børn pr. kvinde ligger Danmark over det europæiske gennemsnit samt over den tyske kvote på 1,4. Næsten 80 procent af de danske mødre er i arbejde.

Efter fødslen

I Danmark har gravide kvinder krav på fire arbejdsfrie uger før fødslen. Efter fødslen skal de blive hjemme i to uger.

Herefter har moderen krav på 12 ugers babyferie. Faderen må tage fri i to uger, som regel til fuld løn.

Efter de 14 uger har forældrene til sammen krav på 32 ugers orlov, som de frit må opdele mellem hinanden. I denne tid udbetales der - alt efter overenskomst - fuld løn eller dagpenge svarende til arbejdsløshedsunderstøttelse.

Der skal betales skat af enhver indkomst. Dele af orloven kan spares op, indtil barnet fylder ni år.

Forældrene har også mulighed for at udvide orloven til 46 uger, men får stadig kun udbetalt løn eller dagpenge i de første 32 uger.

bende er informeret om, hvordan deres børn trives i institutionerne, hvornår barnet har sovet, og hvad det har spist.

På en computerskærm vises dagens fotos, som personalet har optaget.

Sætte prioriteter

Når familien endelig er vendt hjem, gælder det ypperste familieprincip:

- Så skal der sættes prioriteter. Og her står børnene øverst på listen - selv om der så en gang imellem bliver lidt støv liggende i hjørnerne, fastslår Ulrik.

Derfor går familien også i første omgang ud i haven eller i skoven. Herefter står der madlavning på programmet. Og inden børnene skal i seng, er der tid til læsning, spil og nærvær.

Weekenden bruger familien fortrinsvis på fælles udflugter og aktiviteter samt det nødvendige; indkøb og bilvask m.m.

Claudia Knauer

Børnepasning i Danmark

- Efter at forældreloven i Danmark blev udvidet, bliver færre end 20 procent af småbørnene under et år passet i vuggestuer eller af dagplejemødre. Derimod bliver 64 procent af børnene over et år passet eksternt.

- I den klassiske børnehavealder, fra tre til seks år, bliver over 90 procent af børnene passet i institutioner. I Sønderjylland findes der ud over de danske tilbud 24 tyske børnehaver, 15 skoler, et tysk gymnasium samt en tysk efterskole.

- Med seks år, for nogles vedkommende syv år, starter langt de fleste af børnene i Danmark i førskolen, den såkaldte 0. klasse. Om eftermiddagen deltager de fleste (ca. 80 procent af eleverne) i skolefritidsordningen eller går på fritidshjem. I Danmark er der undervisningspligt, men ikke skolepligt.

- Godt 30 procent af de ti- til 13-årige går til skolefritidsordning eller på fritidshjem.

- I Danmark er der pasningsgaranti til alle børn mellem seks måneder og frem til skolealderen. Pasningsgaranti betyder, at kommunen skal kunne stille et tilstrækkeligt antal pasningspladser til rådighed.

- For de nul- til tre-årige satses der især på kommunalt kontrollerede dagplejemødre, mens der er langt færre pladser i vuggestuerne. Forholdet er ca. en til seks.

- Institutionerne holder som regel åbent kl. 6.30-17.00, om fredagen til klokken 16. Der

I Danmark er der pasningsgaranti til børn mellem seks måneder og frem til skolealderen. Her er en dansk dagplejemor i aktion. (Foto: Der Nordschleswiger)

tilbydes pasning i maks 48 timer om ugen.

- I Danmark ydes der tilskud til såvel pasning i vuggestuer og børnehaver som af kommunalt kontrollerede og private dagplejemødre.

- En dagplejemor koster i gennemsnit 1900 kroner (256 euro), en vuggestueplads 2485 kroner (331 euro) og en børnehaveplads 1445 kroner (195 euro). En fritidshjemsplads koster mellem 1200 og 300 kroner (160 og 40 euro).

Vi har rigtige institutionsbørn.

Ulrik Bach-Andersen